

รายละเอียดของรายวิชา

HUSO-Course Specification

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Faculty of Humanities and Social Sciences)

หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts) สาขาวิชาสังคมศาสตร์

วิชาเอก สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

(หลักสูตร (Academic Program) ใหม่ (New) ปรับปรุง (Revised) พ.ศ. (2558))

1. รหัส ชื่อรายวิชา/ชุดวิชา และจำนวนหน่วยกิต (Course Code and Number(s) of Credits)

รหัสวิชา/ชุดวิชา (Course Code) : 415 440

ภาษาไทย (Thai name) : หลักการวิเคราะห์ชุมชน

ภาษาอังกฤษ (English name) : Principles of Community Analysis

จำนวนหน่วยกิต (Number(s) of Credits) : 3 (2-3-5)

รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) : ไม่มี

2. ประเภทของรายวิชา/ชุดวิชา และหลักสูตร (Type of the Subject Course)

 รายวิชาบังคับ (Compulsory course) รายวิชาเลือก (Elective course) เลือกเสรี (Free elective course) รายวิชาวิทยานิพนธ์ (Thesis) รายวิชาดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)

ในหลักสูตร (in the Program of) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และ
เป็นรายวิชา/ชุดวิชาในหลักสูตรอื่น โปรดระบุ (and if also used in other academic programs, please
specify the program and the subject type)

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบและอาจารย์ผู้สอน (Course Coordinator and Lecturer)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ (Course Coordinator) : อาจารย์ ดร.วณิชชา ณรงค์ชัย

อาจารย์ผู้สอน : อาจารย์ ดร.วณิชชา ณรงค์ชัย

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา/ชุดวิชา (Course learning outcomes-CLO)

4.1 ความรู้ (K-Knowledge)

K1 : นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดของหลักการวิเคราะห์ชุมชน หมายรวมถึงเทคนิคและวิธีการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน

K2 : นักศึกษาสามารถนำเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์ชุมชน มาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน สามารถดำเนินการให้เข้าใจถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุและวิธีการในการแก้ไขปัญหาชุมชน

K3 : นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย ปรากฏการณ์ ปัญหาต่างๆ ในชุมชนและสังคม โดยเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน/สังคม ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

4.2 ทักษะ (S-Skills)

S1 : นักศึกษามีทักษะในการเข้าชุมชน การสร้างปฏิสัมพันธ์ และการสื่อสาร เพื่อให้ชุมชนเกิดการยอมรับ

S2 : นักศึกษามีทักษะในการเลือกใช้เทคนิค และวิธีการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

S3 : นักศึกษามีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายรวมถึงการอยู่อาศัยและการปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่ศึกษา

4.3 คุณลักษณะส่วนบุคคล (A-Attributes)

A1 : นักศึกษาเกิดความตระหนักในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและปรากฏการณ์ในชุมชนและสังคม โดยเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน/สังคม ได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

A2 : นักศึกษามีความตระหนักในการทำรายงานกลุ่มวิจัย ต้องมีความรับผิดชอบต่อการเข้าร่วมในการเรียนรู้กับกลุ่มรับผิดชอบในงานที่กลุ่มมอบหมาย ร่วมปรึกษาหารือ เพื่อร่วมเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

A3 : ความรับผิดชอบในการเคารพกฎกติกาหรือเงื่อนไขของชั้นเรียน หมายรวมถึง ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา และความมีวินัย

5. คำอธิบายรายวิชา / ชุดวิชา (Description of Subject Course/Module)

5.1 ภาษาไทย (Thai) : ศึกษาความหมายของชุมชน หลักการและวิธีการวิเคราะห์ชุมชน ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน ทั้งการวิเคราะห์จากเอกสาร และการวิเคราะห์ภาคสนาม เพื่อหาปัจจัยหรือสาเหตุของปัญหา และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาในชุมชน

5.2 ภาษาอังกฤษ (English) : Study the meaning of the community, principles and methods of community analysis. Practice in analyzing community problems including analysis from documents and field analysis, to find the cause or cause of the problem and suggest ways to solve problems in the community.

6. รูปแบบและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Delivery mode and Learning Management Method)

6.1 รูปแบบ (Delivery mode)

☐ Classroom-based learning	☒ Online learning
☐ Blended learning	☒ Work integrated learning
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

6.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Learning management Method)

☐ Content and language integrated learning	☒ Research-based learning
☒ Problem-based learning	☐ Task-based learning
☐ Project-based learning	☒ Community based learning
☐ Flipped classroom	☐ Service-based learning
☐ Experiential learning	☒ Case discussion
☐ Seminar ☐ อื่นๆ โปรดระบุ (Other, please specify)	

7. แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson plan)

สัปดาห์ที่ (Week)	หัวข้อการสอน (โปรดระบุหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย) (Teaching Topic--Please specify teaching topics and sub-topics)	จำนวน ชั่วโมง (Number of hours)	CLO (โปรดระบุ KSA ที่สอดคล้องกับ ข้อ 4) (Please specify KSAs that comply with Item No. 4)	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/เอกสารและช่องทางการสอน (สอดคล้องกับข้อ 6 รูปแบบและวิธีการสอน กรณีออนไลน์โดยใช้ ระบบ KKU E-Learning เป็น platform หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน) (Teaching and Learning Activities, Instructional Media/ Materials, and Teaching Channels That comply with Item No. 6 Teaching Approach and Method; for online learning, please use KKU E-Learning as a major learning management system)
1-2	บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับชุมชน 1.1 ความหมายของชุมชน 1.2 ความเป็นมาของชุมชน 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนรูปแบบใหม่ (Virtual Community) 1.4 ลักษณะและองค์ประกอบชุมชน 1.5 โครงสร้างทางสังคมของชุมชน 1.6 หน้าที่ของชุมชน	10	K1, S3, A2, A3	(1) แจกแผนการสอน/แนะนำหนังสือประกอบการเรียน และการส่งงานผ่านระบบออนไลน์ KKU E-Learning หรือโปรแกรม Google Classroom (2) พบนักศึกษาผ่านโปรแกรม Google (Google Meeting/Hangout) แนะนำการเรียนการสอน การประมวลผลรายวิชา และการประเมินผลสัมฤทธิ์รายวิชา (3) เอกสารประกอบการบรรยายเนื้อหาภาคทฤษฎี ด้วยโปรแกรม PowerPoint (4) นักศึกษาทำแบบฝึกหัดและจับกลุ่มทำงาน (5) อาจารย์ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชา
3-4	บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์ชุมชน 2.1 ความหมายการวิเคราะห์ชุมชน 2.2 แนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน 2.3 วัตถุประสงค์การวิเคราะห์ชุมชน 2.4 ความสำคัญและความจำเป็นในการวิเคราะห์ชุมชน	10	K1, S1, A2, A3	(1) พบนักศึกษาผ่านโปรแกรม Google (Google Meeting/Hangout) (2) เอกสารประกอบการบรรยายเนื้อหาภาคทฤษฎี ด้วยโปรแกรม PowerPoint (3) นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเดี่ยว ส่งงานผ่านระบบออนไลน์ KKU E-Learning หรือ Google Classroom (4) อาจารย์ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชา

สัปดาห์ที่ (Week)	หัวข้อการสอน (โปรดระบุหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย) (Teaching Topic--Please specify teaching topics and sub-topics)	จำนวน ชั่วโมง (Number of hours)	CLO (โปรดระบุ KSA ที่สอดคล้องกับ ข้อ 4) (Please specify KSAs that comply with Item No. 4)	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/เอกสารและช่องทางการสอน (สอดคล้องกับข้อ 6 รูปแบบและวิธีการสอน กรณีออนไลน์โดยใช้ ระบบ KKU E-Learning เป็น platform หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน) (Teaching and Learning Activities, Instructional Media/ Materials, and Teaching Channels That comply with Item No. 6 Teaching Approach and Method; for online learning, please use KKU E-Learning as a major learning management system)
	2.5 ประเภทของการศึกษาวิเคราะห์ ชุมชน 2.6 หลักการวิเคราะห์ชุมชน 2.7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการวิเคราะห์ ชุมชน			
5-6-7-8	บทที่ 3 เทคนิค และวิธีการศึกษา วิเคราะห์ชุมชน 3.1 การประเมินสภาวะชนบทอย่าง เร่งด่วน 3.2 ประเมินสภาวะชนบทแบบมีส่วนร่วม 3.3 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3.4 กระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม 3.5 การศึกษาวิเคราะห์ระบบ 3.6 การสร้างอนาคตร่วมกัน	20	K1, K2, S2, S3, A1, A2, A3	(1) พบนักศึกษาผ่านโปรแกรม Google (Google Meeting/Hangout) (2) เอกสารประกอบการบรรยายเนื้อหาภาคทฤษฎี ด้วยโปรแกรม PowerPoint (3) มีตัวอย่างกรณีศึกษาสำหรับอภิปรายถึงเทคนิค และวิธีการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน (Case Discussion) (4) นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเดี่ยว และกลุ่ม ส่งงานผ่านระบบออนไลน์ KKU E-Learning หรือ Google Classroom (5) อาจารย์ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชา

สัปดาห์ที่ (Week)	หัวข้อการสอน (โปรดระบุหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย) (Teaching Topic--Please specify teaching topics and sub-topics)	จำนวน ชั่วโมง (Number of hours)	CLO (โปรดระบุ KSA ที่สอดคล้องกับ ข้อ 4) (Please specify KSAs that comply with Item No. 4)	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/เอกสารและช่องทางการสอน (สอดคล้องกับข้อ 6 รูปแบบและวิธีการสอน กรณีออนไลน์โดยใช้ ระบบ KKU E-Learning เป็น platform หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน) (Teaching and Learning Activities, Instructional Media/ Materials, and Teaching Channels That comply with Item No. 6 Teaching Approach and Method; for online learning, please use KKU E-Learning as a major learning management system)
	3.7 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค			
9	บทที่ 4 วิธีการใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน 4.1 วิธีการวิเคราะห์จากเอกสาร (การใช้ข้อมูลเอกสาร) 4.2 วิธีการวิเคราะห์ภาคสนาม 1) การสังเกต 2) การสัมภาษณ์ 3) การสนทนากลุ่ม 4) สัมภาษณ์ 5) แบบผสมผสาน	5	K1, K2, S2, S3, A2, A3	(1) พบนักศึกษาผ่านโปรแกรม Google (Google Meeting/Hangout) (2) เอกสารประกอบการบรรยายเนื้อหาภาคทฤษฎี ด้วยโปรแกรม PowerPoint (3) มีตัวอย่างกรณีศึกษาสำหรับอภิปรายถึงเทคนิค และวิธีการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน (Case Discussion) (4) นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเดี่ยว และกลุ่ม ส่งงานผ่านระบบออนไลน์ KKU E-Learning หรือ Google Classroom (5) อาจารย์ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชา
10-14	บทที่ 5 ปฏิบัติการวิเคราะห์ชุมชน (ภาคสนาม)	25	K1, K2, K3, S1, S2, S3, A1 A2, A3	(1) นักศึกษาทำงานกลุ่ม ลงปฏิบัติการภาคสนาม ประสานงานพื้นที่และดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน (2) นักศึกษาทำงานกลุ่มเพื่อสรุปรายงานวิเคราะห์ชุมชน (3) อาจารย์ให้คำแนะนำ ติดตามการประสานงาน และประเมินผลการลงสนามวิเคราะห์ชุมชน

สัปดาห์ที่ (Week)	หัวข้อการสอน (โปรดระบุหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย) (Teaching Topic--Please specify teaching topics and sub-topics)	จำนวน ชั่วโมง (Number of hours)	CLO (โปรดระบุ KSA ที่สอดคล้องกับ ข้อ 4) (Please specify KSAs that comply with Item No. 4)	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/เอกสารและช่องทางการสอน (สอดคล้องกับข้อ 6 รูปแบบและวิธีการสอน กรณีออนไลน์โดยใช้ ระบบ KKU E-Learning เป็น platform หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน) (Teaching and Learning Activities, Instructional Media/ Materials, and Teaching Channels That comply with Item No. 6 Teaching Approach and Method; for online learning, please use KKU E-Learning as a major learning management system)
15	บทที่ 5 ปฏิบัติการวิเคราะห์ชุมชนภาคสนาม - นำผลการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาชุมชน	5	K1, K2, K3, S1, S2, S3, A1 A2, A3	(1) พบนักศึกษาในห้องประชุม หรือลานกิจกรรม โดยนำเสนอการสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาชุมชน (2) จัดการถอดสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนปัญหาการลงปฏิบัติการภาคสนาม (3) อาจารย์ติดตามรายงานการวิเคราะห์ชุมชน ตอบข้อซักถาม และทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชา
Total		75		

8. แผนการประเมินผลการเรียนรู้ (Course assessment)

วิธีการประเมิน (โปรดระบุวิธีการประเมิน เช่น แบบฝึกหัด รายงาน ทดสอบย่อย โครงการ เป็นต้น) (Assessment Method—Please specify assessment methods e.g., assignment, report, quiz, project, etc.)	CLO	สัดส่วนคะแนน (Score breakdown)	หมายเหตุ (Note)
การสอบกลางภาค	K1, K2, A3	20	นัดหมายนอกตารางมข. 30
การสอบปลายภาค	K1, K2, K3, S2, A1, A3	30	ตามตาราง มข. 30
การค้นคว้าด้วยตนเอง และแบบฝึกหัด	K1, K2, K3, S3, A2, A3	5	ตลอดภาคการศึกษา
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการภาคสนาม	K1, K2, K3, S1, S2, S3, A1, A2, A3	15	ตลอดภาคการศึกษา
การปฏิบัติการภาคสนาม และรายงานการวิเคราะห์ ชุมชน	K1, K2, K3, S1, S2, S3, A1, A2, A3	30	สัปดาห์ที่ 10 - 15

9. ตำราและเอกสารประกอบการสอน (Textbook and instructional materials)

- ครรรชิต พุทธิโกษา. (2554). **คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2552). **การศึกษากับการพัฒนาชนบท**. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ชนพรรณ ธาณี. (2542). **การศึกษาชุมชน**. ขอนแก่น: ภาควิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นาถ พันธุมนาวิณ. (2523). **สังคมวิทยาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประดิษฐ์ มัฒชีมา. (2522). **สังคมวิทยาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยศ บริสุทธิ์. (2558). **การศึกษาชุมชน: แนวคิดฐานการวิจัย และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมาน รังสิโยภักดิ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์. (2542). **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการ สำนักงาน ก.พ..
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). **สังคมวิทยา: หลักการศึกษาวิเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจินต์ สิมารักษ์ และสุเกสิณี สุทธิระ. (2530). **การประเมินสถานะชนบทอย่างเร่งด่วน** ขอนแก่น: โครงการวิจัยระบบการทำฟาร์ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิชาติ ทองอยู่. (2527). **วัฒนธรรมกับชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาลินีการพิมพ์.
- อรพินท์ สพอโชคชัย. (2537). **คู่มือการจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดในการพัฒนาหมู่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. (2536). **ศักยภาพชุมชนและการพัฒนา: กรอบความคิดการวิจัยด้านการพัฒนาสังคม**. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

www และ วารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

10. การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา (Course evaluation and Plan for Teaching Improvement)

10.1	<p>การประเมินประสิทธิผลรายวิชาและการทวนสอบ (Evaluation of course effectiveness and validation)</p> <p>☒ ประเมินโดยนักศึกษาผ่านระบบประเมินออนไลน์ของมหาวิทยาลัย (The course is evaluated online by students via the university's course evaluation system)</p> <p>☒ ประเมินโดยการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร (The course learning outcomes are validated by the program committee.)</p> <p>☒ ประเมินโดยสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนในช่วงของการเรียนแต่ละรายวิชา (Effectiveness of teaching and learning is evaluated periodically throughout the semester.)</p> <p>☐ ประเมินโดยการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อประเมินภาพรวมของการจัดการเรียนการสอน (Classroom research is conducted to evaluate the overall picture of instructional management and learning and teaching.)</p> <p>☐ อื่น ๆ โปรดระบุ (Other, please specify) : .....</p>
10.2	<p>การปรับปรุงการเรียนการสอนและประสิทธิผลของรายวิชา (Improving course instruction and effectiveness)</p> <p>☒ นำผลการประเมินโดยนักศึกษา มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (Improve and develop course instruction and assessment according to students' feedback.)</p> <p>☒ นำผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนเพื่อมาปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา (Improve and develop course instruction and assessment according to the course validation result.)</p> <p>☒ นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (Improve and develop course instruction and assessment according to the result from classroom research.)</p> <p>☐ อื่น ๆ โปรดระบุ (Other, please specify) : .....</p>